

Szerkesztőség:

Az arad-csanádi egyesült vasutak palotájában, hová a lap szellemi részét illető közönművek intéződök.

Börmentelen leveleket csak ismert köztől fogadunk el.
Kéziratokat vissza nem küldünk.

Kiadóhivatal:

Az „Aradi Nyomdatársaság”, az arad-csanádi egyesült vasutak palotájában van, hová hirdetések, előzetési pénzek és a kiadás körüli panaszok bérmentre küldendők.

ARADI KÖZLÖNY

POLITIKAI, TÁRSADALMI és KÖZGAZDASÁGI NAPILAP.

Előzetési árak:

Helyben	Vidéken
Érték: 12 ft.	Érték: 14 ft.
Érték: 10 ft.	Érték: 12 ft.
Érték: 8 ft.	Érték: 10 ft.
Érték: 6 ft.	Érték: 8 ft.
Érték: 4 ft.	Érték: 6 ft.

Hirdetések díja:

Nyolcz huszados pöttyös egyszeri hirdetésnél	6 kr.
Minden következőnél	4 „
Bélyegjű külön	30 „
Nyilítási sora	15 „

Öszinteség a politikában.

Arad, július 29.

(*) Ha valaha szükség volt a Cavour mondásának hangsúlyozására, u gy most áll meg eléggé ismételni, hogy két állam barátságának legrőpaldabb alapja az őszinteség. A politika, a szó diplomáciai értelmében, ritkán kedvezett ugyan az ideális felfogásoknak, de az a közönségesen Machiavellisztikus rendszer, mely a mai diplomáciai tenyek benső képét olyan visszatartóvá teszi, valóságilag leburkolja minden ideált a politikai életben. Ha közmondásos lett a Bismarckszéri ravasz ostobaság, az bizonyára az orosz politikának a gyümölcse, mely e tekintetben oly kiváló tyussal rendelkezik, mint a hazugságok apja, az Ignatief, és olyan mellekes eszközökkel játszik közre céljainál, melyeknek minden oldalról csak a rubel mutatja a képét.

Oroszországnak ez volt régi időktől fogva a föitika a versenyképességben, és az a sok keserűség, mely pályájukon Magyarország-Ausztria diplomatiát érte, a rubelben találta kuforrását. Ez szennyezett be minden becsületes törekvést és ez tántorított meg annyit — különben jeles — államférfiut, kiknek küldetésük folytán az orosz törekvések elé kellett állani. De a nemezis itt is gyakorolta végzetes eredményét, és Oroszország, a törekvéseiben rejlt immoralitás folytán, soha nem bírta egyes nemzetek rokonszenvét megnyerni, és ha látszólag ez előfordult olykor, az nem volt más, mint egy czudarul család képé, és a felszínre került orosz szimpatikiákat nem érezte soha egy nép se, hanem egyes megfizetett államférfiak csepeggették be veszedelmes méregként a nép bizonyos rétegeinek szívébe. A durva önzés és szemérmetlen csalás beállott az orosz politika kerületének, és kezében a rubeles zacskóval vásárolt meg minden politikai heteraét.

Ez az undorító manőver főleg Szerbiában szedte csapatostul áidozatait, és ott hozta szembe minduntalan monarchiai jóindulatu törekvéseit a megfizetett szerb politikuskok népbolondító kalandorságaival. A mi politikánk tartózkodott e vásártól és így a szlav komité rubelét elvitte a rászedett Szerbiát a bolgárok győzelmétől és Milán bukásán keresztül a mai terrorisztikus állapotokig, midőn

az a faj — mely a topcsideri vadaskertben fejedelmet gyilkolt — a miniszteri székekben garzdatakkodik.

Nagyon idején jött tehát Gyorgyevicsnek a volt szerb miniszternek az a tanulmánya, mely mig egy részről arról gyöz meg minket, hogy vannak még Szerbiában államférfiak, kik a muszka zsoldtól érintetlenül felfogják hazájuk igaz helyzetét, addig kétszegtelené tesz minden józan szerb előtt, hogy már a multban is a legönzetlenebb jóindulattal tárgyalatt a magyar-osztrák diplomácia a szerb ügyeket, míg Oroszország a legkérésbeesettebb helyzetekben vállalt vonva hagyta magára Szerbiát.

Gyorgyevics ismerteti — hiteles okmányok alapján — Szerbia sorsának alakulását a berlini kongresszuson és magasztalólag ír Andrassy Gyula grófról. Gyorgyevics éppen nem tartózkodik nyitlan leleplezni a skuptina kragujeváci titkos ülését, s idézi Riszticsnek azon szavait, hogy a független és jelentékenyen megnagyobbodott fejedelemség (Szerbia) vívmányai nagy részét Andrassy grófnak, Ausztria-Magyarország külügyminisztere meleg támogatásának köszönheti, aki Bécsben adott szavát a kongresszuson lovagiasan beváltotta, mig ezzel szemben a második orosz meghatalmazott, Suvalov gróf, a többi meghatalmazottakkal folyton arra törekedett, hogy Szerbia minél kisebb területre nagyobbodásban részesüljön.

Gyorgyevics e feltétlen hitelességi adataiban Oroszország akkori szereplését a legkétszínűbb játéknak nevezi, s e leleplezések híhetoleg mely hatást tesznek a mostani chaotikus állapotok alatt nyugodt szerbségre, és — ha van jövőjük iránt érett érzékük — be fogják egyszersmindenkorra látni, hogy Magyarország-Ausztriánál van egészséges állami alakulásuknak minden garanciája. Szerbia nekünk ellenségnek kicsi, barátnak pedig nem felesleges. Ezt a kettőt egyetessék össze oda át Belgrádban. Csak az ok haszna leszen belőle.

Különös engedményeket, sőt mi több, gyengeséget azonban ne várjon tőlünk senki a radikális regenség alattvalói közül, mert a kegyek mindig csak nálunk lesznek, és Szerbia csak a kérés jogánál marad mindig.

A királykioszony násza és a belgrádi magyarok.

Belgrádból jelentik július 27-ikeről: Mária Valéria főhercegnő küszöbön álló menyegzője alkalmából ma az itt tartózkodó magyarok és osztrákok egy előkelő küldöttségé jelent meg az osztrák-magyar követéségi palotában, s azsal a követéségi fejezte ki üdv- és szerencsekívánatait Pallavicini örgróf diplomáciai ügyvivő előtt, hogy azt a belgrádi magyar és osztrák alattvalók nevében legfőbb helyen tudomásra hozza. A főhercegnő esküvőjének napján a követési palota kápolnájában ünnepi istentisztelet tartatik.

Magyarország költségvetése 1891-re. A pénzügyminiszterumban gyorsan haladnak a jövő évi költségvetés megállapításának munkájával, mitán a különböző miniszteriumok költségvetései már készen vannak. A „P. L.” szerint beavatott körökben tudják, hogy az 1889-iki zárszámadások mérlege igen kedvező eredményeket tüntet fel.

Külföld.

A német császár utazásának részletei a közelebbi hetekre már meg vannak állapítva. Norvégiából való visszatérte után e hó végén Vilmos császár Ostendén keresztül, hová augusztus 2-ikára várják, Osbornéba megy Viktoria királyné látogatására, ahol öt napig fog tartózkodni s részvetés augusztus 4-ikén a hajóhad szemlén és másnap megnézi a portsmouthi hajógyárat. Orosz földre augusztus 17-én éjjel érkezik a német császár Caprii kancellarral együtt, a revali kikötőbe, honnan a nagy hadgyakorlatokról megy, melyek augusztus 18-tól 24-ig fognak tartani. Ami az oroszországi utazást illeti, a Norddeutsche Allgemeine Zeitung helyeslöleg közli a Hamburgischer Correspondenznek (mely a Hamb. Nachrichtenell ellenkező állást foglal el) egy közleményét, mely ismételen kiemeli, hogy nem kell a császár utazásához messzemenő reményeket fúzni. Az idézett lap szerint egyik részük sincs szándékában határozz megállapodásra jutni s csak együgyü vagy rosszakaratu koholmány az, ha Németországra ráfogják, hogy az Oroszországhoz való viszonyt az Ausztria-Magyarországgal és Olaszországgal való szövetség rovására akarná megjobbitani.

Milán és Natalia elválásának kérdéséhez, illetöleg a színtat legutóbbi ismeretes határozatához furcsa kommentárokat közölnek Belgrádból. Emlejtették volt, hogy Jeronim püspök amellet volt, hogy a válás érvénytelennek nyilvánítassék, mivel Teodozius metropolitá, ki a válást kimondta, nem volt Szerbiának törvényes metropolitája. Most ugy tüntetik fel a dolgot, hogy ezt nemcsak Jeronim püspök, hanem maga Mihály metropolitá is kimondta, még pedig a színtat határozata alapján, s a határozatot közölték is Nataliaival. Ekkor aztán föllepött Milán, és

Risztics segítségével sikerült újabb határozatot kieszközölni, mely a válást befejezett ténynek mondja, amely többé nem is tárgyalható. Ezt a határozatot pedig Milán királylyal közölték. Eszerint tehát két ellenkező határozat volna, s közöttük állitólóg az a különbség, hogy a Milán kezében levőt aláírta a kultuszminiszter is, tehát ez az érvényes. Ehhez fűzik azt a további állitást, hogy Mihály metropolitá állása — valamint a Jeronim püspöké is — meg van ingatva.

A macedoniai bolgár püspökök kinevezésének kérdéséhez utalagosan azt a felvilágositást közlik, hogy az Abdul Hamid szultántól a portához érkezett irádé, mely a kérdés szabályozásáról szól, nem a püspökök kinevezéséről, hanem csupan a kinevezésbe való elvi beelegyezést tartalmazta. Az egyes püspökök kinevezéséhez újabb szultáni helybenhagyás, vagyis külön berát kibocsátása szükséges, ami most, az Oroszország által tett diplomáciai lépés következtében, egyelőre legalább elmarad. Orosz részről nem célszerűnek meg a diplomáciai tiltakozással, hanem ismét azt a hirt terjesztik, hogy mihelyt Ferdinánd fejedelem Szófiába visszatér, — most már nem állitják azt, hogy nem fog visszatérni — ki fogják kiáltani Bulgária függetlenségét; a függetlenség cikiáltása pedig közvetlenül maga után fogja vonni a macedoniai állam csinyt, azaz hogy Macedonia és Bulgária ez alkalommal egyesülni fognak. Az ily híresztelésekkel az oroszok azt akarják elérni, hogy a porta csak annál óvatossabb legyen és a legcsekélyebb engedményt se tegye a macedoniai bolgároknak.

A bekezesvetség és Oroszország. A „Nordd. Allg. Zeitung” állitólóg saját értesülése alapján megerősíti a „Hamb. Correspondent” egy cikkét, mely ismét arról szól, hogy a császár orosz útja iránt nem szabad messzemenő várakozásokkal lenni. A hamburgi lap szerint dőre vagy rosszakaratu koholmány, ha Németországnak azt a szándékot tulajdonítják, mintha az Oroszországhoz való viszonyt az Ausztria-Magyarországgal és Olaszországgal való szövetség kárára akarná érvényesíteni.

Legujabb posta.

Bolgár államsiny kilátásban. A Daily News-nek azt jelentik Szófiából, hogy Stambulov lázas tevékenységet fejt ki az irányban, hogy minél nagyobb hatással megvalósítsa Bulgária függetlenné nyilvánítását. Az összes czredék parancsnokait, valamint küldötjeit augusztus harmadikára Szófiába rendelte. Ez az intézkedés — mint látszik — összefugg a Stambulov által terbe vett amaz államsinyvel, hogy a fejedelem hazárteretével Bulgáriát királyságnak kiáltja ki. — Ferdinánd fejedelmet augusztus másodikára várják a bolgár fővárosba.

Forradalom Argentína fővárosában.

Buenos-Ayres-ből jelentik 27-iki kelcttel, hogy a lázadók és a kormány csapatai között 26-án délután igen komoly összeütközések történtek. Mindkét részről számozesetek el. — Az elnök Rosariorobamenekült. — Az üzleti tevékenység szünetel. A lázadók kormánya Armet-elnökévé és Romerod-pénzügyminiszterévé választotta, a lázadást mindinkább terjed. A Buenos-Ayres-ből legutóbb érkeztet hírek szerint a lázadás a Civic-művel indult ki. A lázadásban a helyőrség két zászlóaljja is részt vett.

Az elnök a köztársaság egész területre kimondta az ostromállapotot. A tüzéség egy része a lázadókhó pártolt. A lázadók a postát és a távirada-hivatalokat megszálltatták. A lázadók állitólóg teljes győzelmet arattak. Campos tábornokot, kit az összeesküvés fölfedezése alkalmával letartóztattak, a lázadók kiszabadították. Guatemalában a lázadás Barillas elnök ellen Ez eta vezetése alatt tört ki. A katonák egy része megtagadta az engedelmességet, mert nem kapták meg zsoldjukat. Attól tartanak, hogy a csapatok egyesülni fognak a lázadókka. Barillas elnök az egész köztársaság területére elrendelte az ostromállapotot. Salvador köztársaság csapatai a főváros ellen nyomulnak. A lázadás szerbi köztil többeket elfogtak.

Táviratok.

— Uj képviselők. —

Huszt, július 28. (Saját. tu. táv.) A huszt választó-kerület ma reggel nagy lelkesedéssel egyhangulag Szalavszky Gyula belügyminiszteri államtitkár választotta meg országgyűlési képviselőjévé.

Zircz, jul. 28. (Saj. tud. táv.) A zirczi választó-kerületben ma Kemény Pált, a függetlenség párt jelöltjét, egyhangulag megválasztották országgyűlési képviselővé.

— A bajor régens halsete. —

München, jul. 28. (Saját tud. táv.) A régensherceg fogata tegnap este Neuhausen külvárosban összeütközött a nympheurfürgi göztrámvay kocsiával.

A régensherceg kibukott a kocsiból, de sérülést nem szenvedett. A régensherceg hadsége, aki szintén kibukott, könnyen megérint.

AZ „ARADI KÖZLÖNY” TÁRCSÁJA.

Julius 29.

Német költőkiből.

I.

A képzület.

Fent van a trónja a Himalaja kupján,
Es homlokán mint diadém
A nagy Kaszás-vestelag ragyog,
Es a tájtéko csigellen
Tenger füröszti lábait.
Kuszált haját a szél hordja
El — messze, messze, tul a földön.
Mely gondolatokba merülve
Figyel a mindenségbe be mélyen.
Hallgatja, hogy líheg a Hekla tüzenek
Lángja, mit ki nem bir mondani szó;
Hallgatja, mi nagyot biz rá a sivatag;
S beszébe ered a régesrégi magánnyal,
A Semmivel, a szürkebe takarttal;
Az árnyékba borult Zaharán
Hallja, mit a mulóság s a halál
Elmondtak a Sphinx szikla szívének.
Hallja, mit az éjszakifény zizeg ajeges-oczeán.
A némaság végtelen úrjében. [nak
Viszhangtól dörgő fülei hallják, hogy
Mit zug az éji vihar a sziklahegyekben;
Sejti a világnak rettenetes végét,
Recsegve amidőn szétporlik a Föld.
Mint látja a nagyot, látja a kicsinyt is
S rá moosolyog a kicsinyre, —
Látja, mint nyit ki a meredek parton
A parányi, kised nemes gyopár.
Látja szegény szivemet nyilálni,
Hogy léte nagyságaim elfogottan
Szorongó áhítatba merül el;
Látja, mint remeg a gyarló kéz,
Amidőn e dal sorait leírja.

II.

A weinsbergi lovag.

Egy víg lovas s a kedvese
Szép tavaszi napon
Weinsberg mellett lovaglának
A kies halmokon.

A lég üde, ök boldogok,
Szívük oly kéjesen dobog.

De im, egyszerre a lovas
Megállitá lovát.
«Nézz, kedvesem, e hegyre fel,
Mig nem megyünk odább;
Nézz fel, szívem, nézz, ott van a
Nöhúség emlékoszlopa!

Esküdj nekem, szép kedvesem,
E szent romok felett,
Hogy hiven, mint az asszonyok,
Szeretsz majd engemet;
Mert hát manapság — ne tagadd —
Az asszonyhúség nem divat.»

«Oh, én megcsúszom neked
Szívesen, — mond a lány —
Ha férj-húségről csak egy
Követ mutatsz csupan;
De férfi-húség — ne tagadd —
Soha se volt a nap alatt.»

A víg lovas egy szót se szólt
Többé az esküvől,
De férfi-húségnek nyomát
Elment keresni ő;
Es még máig se jött haza —
Férj-húségnek nincs nyoma...
(A „Rübezahl” után.)

Az „Aradi Közlöny” számára fordította: H. A.

Gurahoncz és vidéke.

(Egy budapesti turista levelei.)

— Az „Aradi Közlöny” eredeti tárcsája. —

II.

Egy harmatos reggelen indult el kocsin Gurahonczról, hogy a zimbrói völgybe szállitson minket, kik teljesen fel voltunk szerelve pisztránghalászatra. József-helyen keresztül, mely Gurahoncznak társhelesége, rövid kocsisás után beértünk a zimbrói patak szük völgyébe. Arczun-

kat egyszerre hűvös szellő érintette, s a páradus, üde levegőt tele tudóval szívtuk be. Jobbra és balra magas, erdős hegyek emelkednek; utunk közvetlen a baloldali hegy tövében visz, jobbkez felől a patak zug, kristálytiszta vizében vidám halacs-kák ficzánkólnak s megjelenik közöttik olykor egy piros pettyes nemes példány is, a pisztráng. Halász-szenvedélyünkön azonban még korlátoztuk, mert előbb a zimbrói nagy fürészmalmot és butorilézgyárat kellett megtökintetnünk. Egy pár kisebb fürészmalom mellett általában, végre eljutottunk a nagy gyárhoz.

Fűlsiketítő zaj, gőzgépek szuszogása, a közfürész sivitása, a fuvarosok ostor-pattogatása tölti be a levegőt, de az égbe meredő kéményen kitödültüst nem elégséges a levegő fertőzésére, üde és friss marad az. A gyári igazgató és tulajdonos szives vezetése alatt lépünk a gyár elkerített területére. Első sorban is vasuti sínek tiúnek szemünk elé, rajta kicsiny mozdoni sürog-forog, rendezve a kis kocsi-kat; ez a hegyi pálya, mely innen 10 kilométernyíről szállitja a pompás fátörzeseket a gyár számára. A kész butorilézcek óriási mennyiségében, magas garadákba rakva hevernek a nagy térségen. Egy ily lécz kifürészeltetése után még hónapokig, sőt évekig hever hol a szabad ég alatt, hol a gőz-száritóban, mig végre forgalomba mehet.

A főépületben van minden gép ellelvezve. Feltaláljuk itt a fürésznek minden faját; de mégis legtöbb van közfürész, melyeknek fűlsiketítő sivitása miatt emberi szó meg nem érthető. De nincs is szükség reá: a legkisebb oláh leánytól kezdve a német gépészig úgy érti itt mindenki a maga dolgát, hogy nem szük-

ség beszélniök; néman, pontosan, az örüiten forgó kerekék és szíjjak között oly hidegvérrel járjákna a munkások, mintha mindegyik maga is egy gép volna. Az összes fürészeket egy 200 löreji gőzgép hajtja, melynek kazánja ala eredeti módon fürészmalommal és hulladékfávfútenek.

Megköszönve a tulajdonos és az igazgató sziveslegöt, újra kocsiakra ültünk s beljebb hatoltunk az egyre szükülő völgybe a hegyi pálya mentén.

Utunk már nagyon rossz volt, nem kocsinak való; pisztráng tehát s gyalog kerestük fel a leszálltunk által kedveltebb helyeket, a mélyebb, sötétebb zugokat, fatörzsek tövében, sziklaodukban. Mig társaim egészen elmerültek a pisztrángfogás nehéz mesterségébe, én, nagyobb barátja lévén a természetnek, mint a halászatnak, fegyverrel vállamon az erdős völgybe indultam.

A patak zugásába madarak éneke vegyült, a friss szellő rejtélyesen susogtatta meg az eget eltakaró dus lombokat, olykor-olykor egy távolban legelősző nyáj kolompjának hangját hozva magával. A vad, járatlan erdőben mindenütt a patak mentén halad a szép hegyi pálya; mellette óriás levégtött fatüvek, melyek a hatalmas embernek utjába estek, ki ide is bevezette már gőzmozdonyát. Egy órai kellemes séta után jöttem vissza társaimhoz, zsákmanly nélkül ugyan, de a látottakkal gazdagabban.

Három óra volt, midőn egy mohos, vén fatörzsre telepedve, jóízűen elköltöttük hideg ebédünket, s nagy fáradsággal összefogott pisztrángjainkat kosárba téve, hazafelé indultunk a drága zsákmanlyval. A szép völgy — bár egyszer már áthaladtam rajta — uj és uj gyönyöröket nyuj-

tott nekem; színto sajnáltam, mikor kikerültünk belőle.

József-helyen elhagytuk kocsiukat s balfelé azállomással szemben álló bérceket hágtuk meg, hogy a tetőről beláthassuk a Körös völgyét.

A kissé fáradságos ut busásan megölön fizetve a remek panoráma által. A nap lemenőben volt, a biborszintüre festett égen aranyos felhök uszáltak, s a messze kanyargó Körös tánczóul hullámai ezer fényben adták vissza a nagy égi test tükörképét; a láthatárt aranyporhoz hasonló köd borította s az esti csőndben csak a távol földeken keresztül kelögő vonat robogása hallatszott. S én néma lelkesedéssel szemléltem a természet pompáját, s magyar szivem megdöbbant a gondolatra, hogy ime, újra látok egy szép hazai vidéket, s e kincsről, e honi jóról mily kevesünknek van tudomása! Mert hányan vannak magyarok, kik hazájukat nem is ismerve, a külföldre mennek bámulni s az idegent dicsőíteni az itthon jobban elkelő pénzén. Még ott a bérceztetőn feltettem magamban, hogy legalább Aradmegye derék közönségének hívom fel figyelmét Gurahonczra és tájékára, hogy egygyel több okuk legyen megyéjükkel büszkélkedni, s talán akad közöttük olyan is, ki elmegy majd Gurahonczra és saját szemével gyönyörködik mindazokban, miket én gyögere tollakkal lefesteni iparkodtam.

Szerkesztő Urnak most köszönettel tartozom, hogy uti levelemnek becses lapjában helyet adott s ez által czéloom elérésében jelentékenyen elősegített.

Üdvözet és köszönet.

Róla.

Egy államtitkár lemondása.

Róma, jul. 28. (Saját tud. táv.) A „Diritto” szerint Damiani külügyminiszteri államtitkár benyújtotta lemondását.

A forradalom.

Buenos-Ayres, jul. 28. (Saj. tud. táv.) Egy zászlóalj fegyverestül és podgyasztul átpartolt a lázadókhöz. A lakosság a lázadókat pártolja. A lázadás a többi tartományokra is kezd kiterjedni. A kormányhatóságok tárgyalásra óhajtanak lépni a fölkelőkkel.

Páris, jun. 28. (Saj. tud. táv.) A lapoknak jelentik Buenos-Ayresből, hogy a délamériki vizeken levő angol hajórajtoda rendelték az angol alattvalók megoltalmazására. Hír szerint a katonaság fele átpartolt a fölkelőkhez.

London, jul. 28. (Saj. tud. táv.) Buenos-Ayresből érkezett hírek szerint a fölkelők Campos és Arredontio tábornokok vezetése alatt hatalmukba ejtették a lavallei laktanyákat és a fegyvertárat. A lázadásban öt zászlóalj rendes katonaság, a polgári gárda két zászlóalja és egy hadapród-csapat vesz részt. A kormány még több mint hét zászlóalj katonasággal rendelkezik. A tegnapi összeütközés alkalmával sok házat elpusztítottak. A tengerészlet semleges magatartást tanusit. Az elnökséget Pellegrina helyettes elnök veszi át.

Francia ügyek.

Páris, jul. 28. (Saját tud. táv.) Hír szerint Brissón az ülésszak berekesztése előtt megfogja újitani interpellációját a zancibári ügyben. Alpes-Maritimes megye képviselői a kamarában szöveget akarják hozni a Nizzában megjelenő „Rensiero” című olasz separatisták irányu lap magatartását.

Sztrájk.

Dover, jul. 28. (Saj. tud. táv.) A london-chatham-dover részvénytársaság tulajdonát képező gőzhajók futói és a tisztviselőket, kik tegnap megkezdtek a sztrájkot, Calaisból hozott emberekkel helyettesítették.

Cardiff, jul. 28. (Saj. tud. táv.) Tegnap valamennyi dock-munkás megkezdte a sztrájkot s kijelentették, hogy mindaddig nem dolgoznak, míg a bérkérdést nem rendezik.

Az

„ARADI KÖZLÖNY” (Megjelen mindennap.)

előfizetési feltételei:

Table with columns: Helyben, Vidéken, hához hordva, szétküldve. Prices for different subscription durations and delivery methods.

Egyes szám ára helyben 5 kr., vidéken 6 kr. Az előzetési pénzek, valamint hirdetési év egyéb díjak az „Aradi Közlöny” kiadóhivatalának küldendőek, ugyasint ide utalás minden oly ügy, mely a lap anyagi részét illeti. Mutatószámokat egy hélig ingyen és bérmentesen küld a kiadóhivatal. Az előfizetések legcélszerűbben postautalvánnyal ejtethők meg, az „Aradi Közlöny” kiadóhivatalába címelve.

Az „Aradi Nyomda-Társaság”

Naptár.

Julius 29. Kedd. Róm. kath. naptár: Márta. — Protestáns naptár: Márta. — Görög-ország naptár (julius 17.): Marina. — A nap két 4 óra 38 perccel, nyugszik 7 óra 38 perccel. Augustus 2. A kiállítás megnyitó ünnepélye. Augustus 2-3. A kereskedő-írák országos kongresszusa. Augustus 10. Az új-aradi tüzoltókar zászlószentelése. Augustus 12. Az országos gazdasági egyesület tagjainak kirándulása. Augustus 15-18. A magyarországi méhészek egyletének országos közgyűlése. Augustus 17-20. A lövészeget nagy Lörincznapi ünnepi lövészeget. Szeptember 7-8. Az ipartestületek országos értekezlete. Október 6. A vértanuk szobrának leleplezése.

Időjárás.

Légnymó: reggel 7 órakor 765.1 mm., délután 2 órakor 764.2 mm. Hőmérsék: reggel 7 órakor C° +19.1, délután 2 órakor C° +27.0. Szél irányja és ereje: reggel 7 órakor K. 3, délután 2 órakor K. 2. Felhőzet: reggel borult, délután félsiderült. Csapadék az utolsó 24 órában: reggel kissé esik.

Köbi bácsi beosztása... (Karczólat.)

Ki ne ösmerné Köbi bácsit, az egész város Köbi bácsiját? Ez a „bácsi” szó mutatja, hogy a Köbi név nem azt mondja róla, amit másokról szokott — mondani. Mert lehet valaki Jakab anélkül, hogy — Jakab volna.

Szeretett Köbi bácsinkat alaposan ellátta az ég olyan anyagiakkal, hogy bizvást élvezheti az olasz dolce far niente-jét. Dolce? Dehogy édes! mondja Köbi bácsi. Az embernek annyi a teendője, hogy alig ér rá valamire, folyton sietnie kell, különben — elkésik.

Köbi bácsi tehát rendszeresen beosztotta a — semmittevést, hogy el ne kessék a teendőivel. E rendszer dacára folyton — siet.

Lássuk csak, hogyan osztotta be Köbi bácsi az ő dolgait. Tanuljuk ki az ő rendszerét az esetre, ha bennünket is belesodorna valami jó nemtő az ő kényelmes helyzetébe.

Reggel fél 5 órakor lázas gyorsasággal ugrik ki Köbi bácsi az ágyból. Villángyorsasággal végzi a toalettet, nehogy elkéssék.

Az ember azt hinné, légyottra megy. Nem, csak kirohan a vasúti állomásra, megvárni minden vonat érkezését. Ez neki elengedhetlen passziója.

Mint hogy roppant sok a teendője, valósággal haragszik, ha a vonatok késnek. De vidámság fogja el az ő szívét, ha a vonatok pár percczel hamarabb érkeznek és sok utast hoznak magukkal.

Ezután Köbi bácsi újra nyakába veszi az indóháztól a városba bevezető utat. Meg ne állítsa őt senki, mert neki — nincs ideje. Ugyanis 8 óra meg kell kávészá a aztán a-tól Z-tig kiolvasni 3 újságot, köztük első sorban az „Aradi Közlöny”-t. Erre a lapra legjobban haragszik, mert legtöbb idejét veszi igénybe.

Persze ekközben vannak apró kellemetlenségei is. Pl. bebeszélnek az újságozásába! Hogy ezek az emberek nem tudják, hogy neki nincs ideje s holmi fecsegésre nem ér rá!

Az újságok kiolvasva, az újdonságok rendszeresen emlékeztetének zsebébe rakva. Ekkor ismét siet haza a kávéházból, mert egy pipát kell kiszívnia szerény lakának első emeleti erkélyén.

A pipát nem kevesebb sietséggel szívja, mert még nagy munka vár rá: el kell látogatnia a nagy számú rokonsághoz egy kis friss tracsásra, mely nélkül az élet mit sem ér.

11 órakor azonban ismét ott kell ülnie az erkélyen, mert a pipa nyugtalanodik s égszakadást, földindulást kiabálna, ha 11 órákor nem szivatnék rendszeresen.

Mikor a pipa ki van szíva, Köbi bácsi újra felugrik az erkélyre állított puha futóból és rohan egy sétat tenni a városban.

Meg ne állítsák, mert neki ideje nincs. Végig kell mennie a főter keleti oldalán és ki a Marospartra, mert különben beteg lesz. És hozzá e séta után pont háromnegyed 12 után 10 percczel háza előtt lenni, mert már ekkor integetnek le neki, hogy siessen már ebédelni.

Netto 5 perc kell, míg a lépcsőn felrohan a második emeletre. Pont 12 órakor ebédhez ül és nem kevesebb sietséggel mint minden mást, az ebédet a háta mögé hányja. Itt mindig van egy kis bosszúsága, mert az ebéd annyi fogásból áll, hogy mindennap eltart egy óráig.

Ekkor ismét lesiet a Wittmann-kávéháza, kezében az elmaradhatlan tajtpipával, melyben pompás verpeltől feszeleg. Ekkor aztán még beszélni is lehet vele: nem siet. Ott kibicöl a kártyázóknak vagy nézi, mint csinálják a billiardon a karambolt mázszaszámra.

Mint hogy ilyenkor egy kicsit ráér, még egy pár jó viccet is megereszt. Tudvalevőleg a Wittmann-kávéház legtöbb törzsvendége államvasuti és az is tudva van, hogy ezek kitűnő karamboltisták.

Köbi bácsi elnézi őket és néha-néha ilyeneket mond:

— Sohase láttam annyi karambolt csinálni, mint az államvasutak!

Azonban ez az édes pihenő, ez a sietség nélküli állapot nem tart tovább délutáni 2 óráig. Ekkor már beáll a sietés korszaka anélkül, hogy beállt volna. Köbi bácsi szeliden szidja a város ház tornyának óra-mutatóját, hogy mért nem mozog már jobban, hiszen annyi időt át megtanulhatta volna, hogy ő neki pont 3 órakor a kávéházból el kell indulnia és hogy aztán sietnie kell. Mert délelőtt a nagyszámú rokonságnak csak a felét látogatta meg.

— De kedves Köbi bácsi, mondja egy fiatal ismerőse, ha unja az idót itt, ugyan-annyi óra volna, ha ön másutt lenne is!

— Mit érti azt maga, ócsém! Hiszen a pipám is kiesne a kezemből, ha szokásom ellenére 3 óra előtt mennék el.

Végre üti az óra a hármat. Köbi bácsi nem igen bucsuzgat, nem ér rá, mert már várnak a rokonnok.

Mérnökileg kimért időközöket tölt egy-egy rokonnál, mert az ő percei meg vannak számlálva. Eppen ezért megtanult sebesen és szabatosan beszélni, hogy a neki oly drága időt felesleges szószaporítással ne pocsékolja.

Mikor a rokonnakat mind végig járta, s a kiszabott pipamennyiséget kiszívta, már ismét sietnie kell, mert 5 óra jár és neki a városház előtt kell lennie. A városházán van egy barátja, akivel nyári furdót vesz s kinek társaságában nagyot sétál a Marosparton.

Ismét néhány pillanat, melyben Köbi bácsinak nem kell sietnie.

Azonban nyugtalan a napot! Már egy-negyed 7 órakor sieteti termetes társát, hogy szedjék-veggyék a lábaikat, mert két-negyed 7-kor a Wittmann-vendégló előtt kell lenniük.

Előtt, mert Köbi bácsi vendéglőbe nem jár soha, míg ellenben a sétáló társ bevág 2 krigli sört.

Köbi bácsi eleget dörög, míg odakünn várakozik rá:

— Hogy ezek az emberek ráérnek olyan lassan, olyan kényelemmel süzűcsölni holmit! Hja! sok az idejük!

Végre jön a sétáló társ és ekkor kezdődik Köbi bácsi kuszzenvedése.

Mert társa bekukkan 3-4 boltba és ott vásárolgat holmit. Pedig hát Köbi bácsi siet, a vacsora vár és neki nincs elfecsérelni való ideje. Társát azonban el nem hagyja egy világgért.

Végre nagynehezen a Széchenyi-utca sarkára érnek. Köbi bácsi megkönnyebbülten bucsuzik: nem késett el. Bár az erkélyről újra integetnek neki, hogy jűjőn már estelizni.

A vacsorát sietve gyűri le, mert még két pipa dohány vár rá. A fűstöt gyorsan szelnek ereszi s ekkor hóna alá vágja a fűtáját, mert Köbi bácsi igen szépen fűtáz. Most éppen konzertezni megy egyik barátjához, ki pompásan kíséri őt zongorán.

Az olimpi élvezet alatt Köbi bácsi nem siet, csak annyit, amennyit a hangjegyek előírnak. Hanem annál jobban siet 9 óra tájon. Siet haza lefeküdni. Lázás gyorsasággal — alszik, mert fél 5-kor fel kell kelnie. Azok a vonatok olyan jókor közlekednek! És neki ott kell lennie ha törlik, ha szakad.

Igy él szeretve tisztelt Köbi bátyánk! Utánozzuk őt! (h.)

A kiállításról.

A csarnokok immár bezárva a közönség előtt s nem mehet oda be, csak kiállító, munkás, meg a hirdapíró.

Az aggódó Cassandrák nem akarják elhinni, hogy a kiállítás augusztus 3-ig elkészül. Aki azonban látja azt az óriási maladást, mit a termék egyik napról a másikra felmutatnak, mégis elhiszi, hogy készen lesznek vele.

A főépület most még persze állandó chaos, melyből a kész, kiállított tárgyak sok helyütt kibontakoznak már, de egyebekben csupa ferslag és szalmacsutak az egész terem.

Az általunk már felemlítettek kivül feltűnően szép lesz a Gebharték kiállítás. Csupa majolika Zsolnay világhírű gyárából. A kiállított edények megérnek vagy 9000 frtot.

Másik szép rész a Dangel J. és fia által kiállított remek orgona, melynek felállítását tegnap befejezték. Ezt az orgonát, ha Baross miniszter a terembe lép, meg fogják szólaltatni.

Rozsnyay Mátyas egész gyógyszerát állít ki. A kiállított tárgyak között különösen érdekös a Rozsnyay fluidbronz, melyet 8-féle színben állít elő és kis szobrocskában mutat be.

Gabor Pál világosi edénykészítő is kitett magáért. Agyagból készített edényeit a tókély elé magas fokára emelte.

A szabóipart nagyon szép világításban mutatja be Barth Lajos, kinek szekrényben Barabás Béla, Bing Vilmos diszruhái és Otrubay Károly szalonruhája méltó feltűnést kelt.

A kézimunkák berendezése is kezdetét vette. Hölgy-kezek szorgoskodnak, hogy a szebbnél-szebb kézimunkák a közönség számára hozzáférhetők legyenek. A kalotaszegi varrottas is szép példányokkal van képviselve. Most rakják ki őket.

A sok szép állvány között jól esik látni a szemnek Strobenecz testvérek festék-állványát, gyönyörű festékeivel.

A lisztipar szintén a teremben lesz bemutatva. A Széchenyi-malomnak már az állvínya is remeke az asztalos-iparunk. Kivülök még csak a Neuman-testvérek állítanak ki lisztet.

***

A gépek számára szánt pavillon annyira megett, hogy most már nem fogadnak el tárgyakat, pedig Tarnóczy Gusztáv bejelentett Budapestről egy sereg gépet.

Tarnóczy nem jött zavarba azért, hogy nincs hely. Megkérte a kiállítási bizottságot, hogy egy fészer felállítását engedjék meg neki. Ez alatt fogja elhelyezni gépeit. A kérelemnek eleget tettek.

A Magyar Ferenc által kiállított Clayton és Shuttleworth-féle gépek mellett méltó helyet foglalnak el József főherceg udvari szállítójának, Walscr Ferencnek tüzoltó szivattyúi. Van ezek között egy nagy szivattyu gözre berendezve, mely kázánját is magával hordja. Azt mondják, hogy e szivattyu a czélszerűségre nézve netovább.

Meg kell emlékeznünk e tremből egy egyszerű ácsyakornok, Czéh Kálmán mesterművéről. Léccecskékből összeállítva egy tetőszerkezetet mutat be, melyeket csupa csavarok fognak össze s egyik rész a másikat tartja, mint a budapesti lánchidnál. A csinos és fásasztó munkától nem lehet megtagadni a zsenialitást.

Ugyane tremben már felállították mind a két óriási kazánt, mely a villanyvilágításhoz fogja szolgáltatni a gőzért.

***

A gazdasági és bányászati pavillonban nem sok változott. Egy ezer darabból álló remek cserépkályhát állítanak föl jelenleg és készítik a különféle gazdasági egyetek kiállítását, melyek között magasan kiválik Csanádmegye, illetve az ottani gazdasági egyet, melynek kiállításja olyan gazdag és olyan rendszeres, hogy az ember gyönyörködve áll meg előtte.

Nemkülönbön dicseretet érdemel a hunyadmegyei gazdasági egyet, mely a bányászati munkák remekeivel jelent meg tálalaton.

A kiállításokon kívül a csanádmegyei kiállítás e berendezése Kristóffy József megyei főjegyző és Boros Sámuel városi képviselő, a hunyadmegyeie pedig Barscsy K. alispán érdeme.

Az aradi gazdasági egyet kiállítását Becsey Hugó fogja rendezni.

***

Még egy nagyon érdekes részlete lesz a kiállításnak a már említettek kivül: a torontálmegyei népszoba.

A rendezők eddig csak egy szerb női toalettet küldtek be, de az maga is remek mű. A szoknyák drága, nehéz selyemből készülök; a hozzávaló pruszlikok vastag arabeszkyszerű ábrákkal vannak kivarra. Egy-egy ujjá egy ilyen pruszliknak a drága arany himzés miatt megér vagy 30-40 forintot. De legremekebb a kis főkötő, mely annyira el van halmozva nehéz arany himzéssel, hogy úgy néz ki, mint egy kis korona.

***

Önmérlég is lesz kiállítva a kiállítási parkban, mely patentirozott jószág 3 krért megmondja, hogy ki mennyit nyom a latban.

***

Olvasótermet is rendeznek be a kiállítás intőzéi. T. tremben található lesz a fővárosiak mellett minden aradi lap. Nagyon természetesen mi gondoskodunk, hogy lapunk, az „Aradi Közlöny”, e tremben a közönségnek hozzáférhető legyen.

***

A kiállítás katalogusát, ez óriási munkát is készítik, úgy, hogy a kiállítás napján a közönségnek pontos adatai legyenek. A czimlap aradi munka és szép. Pannonia személyesítője van rajta babérkoszorúval kezében s körötte az ipar és kereskedelem szimbolumai.

***

A földművelési miniszter által adott nehéz és gyönyörű ezüst érnek becsessé teszik az aradi kiállítást. Mert olyasmit még vidéki kiállítás nem ért meg, mint amit ez értem jelez.

Más kiállításokon az illető kiállítás adja az érmet, míg ez maga a Felsőége a király adja. Ugyanis az érmen csak ennyi áll és pedig az egyik lapon:

I. FERENCZ JÓZSEF MAGYARORSZÁG APOSTOLI KIRÁLYA.

A másik oldalon pedig ez:

A FÖLDMŰVELÉSI IPAR TERÉN SZERZETT ÉRDEMEKÉRT.

Világos tehát, hogy ez érme nem az aradi kiállítás, de ő felsége a király adja.

***

A kiállítás csoportbizottságok tegnap ülést tartottak Kristyóry János elnöke alatt. Az ülésen minden csoportnak kiosztatott a teendője s az illetők felkértek, hogy csoportjaiknál lehetőleg jelen legyenek s a hátralevő 3 napot alaposan felhasználják.

Az ülésen interpelláció tétel az iránt, vajjon az ünnepélyes megnyitás alkalmával a kiállító kistartoznak-e megfizetni az egy frt belépti díjat?

Az elnökség azt válaszolta, hogy igen is, tartoznak, s azt az egy frtot nem sajnálhatja senki sem.

***

Mint már jeleztük, a szegedieket küldöttségileg hívta meg a bizottság a kiállításra. E küldöttség vasárnap járta meg Szegedet.

A kiállítás bizottságnak 6 tagja érkezett meg vasárnap délelőtt 10 órakor Szegedre: Ifj. Kristyóry János végrehajtó-bizottsági elnök, Virágh Lajos városi főmérnök, Kocsis Lajos, a kiállítás műszaki igazgatója, Varga József ipartestületi elnök, Francz Károly és Gruber István kiáll. biz. tagok. A vendégeket a Perronon Rainer Ferenc ipartestületi elnök, Bakay Nándor, Rainer Károly s Szmolény Nándor, az „Alföldi Iparlap” szerkesztője várta. Rainer Ferenc üdvözölésbeszéde után a küldöttség egyenest a főispánhoz indult, kit azonban honn nem találva, a polgármestert kereste föl. A fűrdőn levő polgármestert Szabados János helyettesítette, kit Kristyóry János melegen üdvözölt és meghívta őt a kiállításra. Innen a többi meghívandókhöz, nevezetesen a kamarai és ipartestületi elnökökhöz mentek s aztán megtelintették Szeged nevezetességait. Déliben közébéd volt a Tisza-szállóban. Ebéd alatt Kristyóry János a szegedi ipartestületre, Rainer Ferenc az aradi vendégekre, ifj. Szmolény Nándor az aradi kiállítás titkárára, Edvi Illés Lászlóra, Virágh Lajos városi főmérnök a társasági csicserejére, ifj. Szmolény Nándorra, Kristyóry János ismét a szegedi iparosokra emelt poharat. A vig társaság d. u. fél 5 óráig maradt együtt, amikor az aradiak hazautaztak.

HIREK.

— Személyi hír. Szerdahelyi Károly, a kir. ítélő tábla jeles képzettségű bírája, pár nap óta Aradon időz és az Avarfy-család vendége.

— Alispáni rendelt az árvabiztosítás ügyében. Aradvármegye — tudvalevőleg — egy törvényhatósági bizottsági határozat értelmében ezideig az árvabiztosításokat az „Első Magyar Általános” és a „Magyar Francia” biztosító társulatoknál eszközölte oly kikötéssel, hogy a nevezett társulatok évről-évre terjesszék be vagyonkimutatásukat a megyéhez. Az idei május 1-én benyújtott vagyonkimutatások alapján Szathmáry Gyula alispán azonban indítatva érezte magát arra, hogy a megyei közigazgatási bizottságnak javasolja az árvabiztosítások kizárólagosan az „Első Magyar Általános” biztosító társaságnál való eszközölését. Ez ügyben aztán — mint ismeretes — a megyei közgyűlés határozott érdemileg, és nagy többséggel az alispán indítványát fogadta el. E közgyűlési határozatból kifolyólag Szathmáry Gyula alispán rendelettét intézett a napokban a megye összes főszolgabíróihoz, melyben — hivatkozva arra, hogy Aradmegye törvényhatósági bizottsága e hó 14-én tartott közgyűlésében a gyámoltak és gondnokoltak tulajdonát képező házak tűzkár elleni biztosításánál igénybe veendő biztosító intézetek kijelölése iránt hozott határozatával az „Első Magyar Általános biztosító társaság”-ot jelölték ki — meghagyja, hogy az eddig szelente elfogadva volt „Magyar-Francia” biztosító társulatnál az árvaszék által újabb biztosítások nem eszközöltenek s gyámopntári kölcsönök csak oly épületekre adatkak, melyek tűzkár elleni biztosítás az „Első magyar általános biztosító társaság”-nál eszközöltenek. — Szathmáry Gyula alispánnak e rendelete bizonyára kiváló elismeréssel fog találkozni, mert abban csak újabb bizonyítéka rejlik annak, hogy a népszerű alispán az árvák tulajdonát képező épületeket oly helyen biztosítja, a hol e vagyon biztonságához semmi kétség nem fér.

— Kitüntetett aradmegyel nagybirtokos. Wenckheim Frigyes gróf székidvari nagybirtokost a bécsi igaz- és házmarha-kiállításos kiállított marhaiért elismerő okmányal tüntették ki.

— A csatornázás ügye. Arad-város csatornázásának pályázati feltételei, mint már említettük, legközelebb nyilvánosan fognak közölgetni, hirdapok után. A városi tanács határozatahoz képest a következő lapok fogják hirdetni a pályázati feltételeket: Az aradi összes lapok, a Budapestben megjelenő „Vállalkozók Lapja”, a „Neue Freie Presse”, a londoni „Times”, a párisi „Journal des Débats”, a brüsszei „Étoile Belge”, az amsterdami „Il secolo”.

— Választmányi ülés. Ma délelőtt fél 12 órakor a „Kölcssey-Egyesület” választmányi ülést tart saját helyiségében (Szabadságtér, Takarékpéntári épület), melyre a tagok tisztelettel meghivatnak. Tárgy: A Nagy-Károlyban rendezendő Kölcssey-Emléknép. Az elnökség.

— Fertőtlenítő gép. Ilyen is van már Aradon Csutak Károly jóvoltából. Szomorú alkalomból hozta ezt a gépet Csutak, kis leánya súlyos betegsége adott okot e lépésre. A géppel tegnap tartotta a tulajdonos az első próbát s arra meghívta egy város intelligens elemeit, mint a hirdapok szerkesztőseit. S a próba, melyre sok-n jelentek meg, teljesen sikerült. A gép Bécsből való s Thurfiel E. gépgyáros találmánya. A fertőtlenítés gőzzel történik, 104 fokos forrásig segélyével, amely forrásig minden bacillust megöl. A fertőtlenítő tárgyat egy hordó alakú nagy készülékben helyezik el, s miután az légmentesen elzáratik, alulról lesz fűtve. Mikor a forrásig a 100 fokot elérte, egy villanycsengetyű ad jelt s ezután még vagy 20-25 perczig benmarad a hordóban, s ez idő alatt a forrásgáz rohamosan növekszik egész 104-105 fokra. Ekkorra már teljesen megöli a bacillusokat, s a fertőtlenítésre szánt tárgyat kivesszik. A ruhamentés, mely a gépből kikerül, először teljesen nedves, de alig kerül a levegőre, egy pillanat alatt tökéletesen száraz. Tegnap finom pipere-tárgyak, himzések tett próbát a tulajdonos, s azok oly szépen, oly tisztán és hibátlanul kerültek ki, hogy az bámulatos. Csutak ur a gépet czentul a

özönségi rendelkezésére szándékozik bocsátani olcsó áron, a szegényeknek ingyen. Maga a gép és annak működése feltétlen dicséretet érdemel, de méltó elismerés illeti Csutak urat is, ki így módon a közegészségügynek megfizethetetlen hasznára van, anélkül, hogy neki magának anyagi haszonra volna kílátása. A gép ára különben 1400 ft.

Üdvös intézkedés. Miután a kiállítás alkalmából sok idegen lesz Aradon s a nagy néptömeg miatt esetleges szerencsétlenségek és balesetek is fordulhatnak elő, a városi főorvos jónák látta úgy intézkedni, hogy egy orvos állandóan tartózkodjék az orvosi hivatalban reggel 8-tól estig 6 óráig.

A ml jó barátaink. Az aradi kiállítás megmutatta, hogy Aradnak sok jó barátja van. Ezek között különösen ki kell emelnünk Csanádmegyét, melynek gazdasági egyesülete pártját rikkító tárlattal tisztelte meg kiállításunkat. Másodsorban Hunyadmegye mutatta ki rokonszenvét s kiállításunk egyik szép részletét az ő gazdasági egyesületének köszönhetjük. De ezekkel egyetemben üdvözölünk kell Temesvárt is, mely városról a kiállítás kimutatta, hogy nemcsak nem ellenségünk, de jó barátunk s így az ellenkező hírek nem bizonyultak valószínűeknek.

Zeneestélyek a Wittmannban. Wittmann n. Károly nagy látogatottságu kerthelyiségében ma a kedden este a házierezenekara nagy hangversenyt rendez vélegetett műsorral. — Szerdán este a kecskeméti Balogh Bandi híres zenekara játszik a kerthelyiségben. E czigányzenekart a budapesti kiállítás idején a legnagyobb kitüntetés érte, az ősszel kiadott cigányzenekarközül, kitüntet magyáros játékáért. — Csütörtökön Wittmann helyiségében ismét a katonazenekar fog játszani és pedig ez alkalommal kizárólag Wagner-darabokat.

Az aradi színtársulat tagjai közül már többen Aradra érkeztek, és a szezon megnyitáig, szeptember 1-ig, itt is maradnak. Itt vannak már Bács Károly művezető és neje, Szakács Andor és neje, Nyilassi Mátyás stb. A társulat népszerű komikus Nyilassi csütörtökön Pécskára megy s az ott időző jóra való társulatnál egy pár legkiválóbb szerepében lép fel, s bizonyára kitünő mulatságot fog szerezni a pécskai közönségnek.

Az uszoda rendszabályai. A Grünberger-féle Maros-uszoda rendszabályai tudvaleg több olyan pontot tartalmaztak, melyek egyrészt nevezetességek, másrészt csupán a tulajdonos részére biztosítottak minden előnyt. Mint egyszer már említettük, a kapitányi hivatal ennek folytán elővette a nevezett rendszabályt átoldozás végett s különösen az említett pontokat teljesen átalakította. A régi rendszabály egyik legérdekesebb pontja az, melyben a közönség felhívatik, hogy az uszoda személyzetével szemben illendően és tisztességtudással viselkedjék, s így módon számíthat a személyzet előzékenységére is. Ezt a pontot a kapitányi hivatal körülből ilyen formába öntötte: „A lármázás, mely egyes vendégeket fészélyezne, szigorúan tiltatik. A régi rendszabály még azt is kikötötte magának, hogy a zuhanyt csak igen rövid ideig lehet használni (természetesen, hogy ne romoljon). Erre a pontra nézve a kapitányi hivatal úgy intézkedett, hogy a tusch csupán annyit ideig használható, hogy mások ne legyenek kénytelenek arra sokáig várakozni.

Véres szerelmi dráma verte fel tegnap délután Aradon az uborka-szezon csodnjét. Egy esküvő folyt le a minoritátyák templomában, mely egy pisztolydörrenést vont maga után. Az eset a következő: M. aradi fiatal ember nőt vett G. kisasszonyt, G. asztalosmester mostoha leányát; tegnap délután 5 órakor esküdtek. Esküvő után feleségül vették magukat s hazamentek néfálakomára. A lakomáról egyszer csak eltűnt a vőlegény. A menyasszony rosszat sejtett, mert tudta, hogy „férjének“ van egy ideálja, akit érette hagyott el. Ha botránnyal, legyen nagy, monda a menyasszony, és megmondta, hol lehet megtalálni a vőlegényt. Elmentek az ideál házához — csakugyan ott találták az eltűnt vőlegényt. Szép szóval vették körül, ugyanyira, hogy a renegát engedett és elhagyta ideáljának lakását, hogy a most már feleségévé lett leánnyal elmenjen. Az ideál, ki örülten szerette a fiatal embert, dühre lobbant s lekopya a folyton töltve tartott pisztolyt a falról, utána lőtt volt kedvesének. A golyó M.-nek baltenyerén ment át. A botránny nagy volt. A menyasszony letépte menyasszonyi fátyolát s a sebesült vőlegény nem tudta őt megvigasztalni. A megcsalatlót leány hajlandó volt még több lövést is tenni, de lefegyverezték.

Huszárok gyakorlata. A Debreczenben idős 15. huszárezred tőrzes és második osztálytőrzes, valamint a 4. és 5. század augusztus hó 8-án indul el Debreczenből s 14-én érkezik Kis-Szt.-Miklósrá, hol az ezredgyakorlatok fogják megtartani. Az állomány áll összesen 2 tőrzes, 11 őtisztből, 303 legényből és 304 lóbol.

Bölcs tanács. Egy aradi ur ember, ki mély bölcsességéről ismeretes, a következő tanácsot adja:

Senki becsületszavát ne kérd semmire. Mert ha becsületes emberrel van dolgod, akkor a becsületszó — felesleg.

Ha pedig gazemberrel van ügyed, akkor meg — haszontalan.

Az aradi pénzügyi tisztviselők tegnap kérvényt intéztek Wekerle pénzügyminiszterhez, melyben fizetésfelelőtlenségüknek. A kérvényt indokolják a város és így a drágaság emelkedésével. Ha — úgy mond — ez a kérelmök nem teljesítenék, drágasági pótlékok kérnek a minisztertől, mely nélkül sanyaró maradna a sorsuk. Ha ezt sem lehetne elérni, akkor kérik, hogy a drágasági pótlékok legalább az aradi kiállításra engedélyezze a miniszter. Hiszünk, hogy ez az utolsó kérelem meghallgattatásra fog találni, mert bár a kérelem minden részben méltányos, de az utóbbi legalább is égetően szükséges.

Vagdalkozó huszárok. Uj-Arad volt színhelye annak a botránnyal, amit két huszár rendezett vasárnap este. Az összekocczanásra az adott okot, hogy mindkét hírn egy kétes hírű, férjétől elvárt asszonyt hagynak udvarolni egyik ujaradi vendéglőben. A dáma egyforma szívéllyességgel hallgatta a két huszár udvarlását s egyiket sem tüntette ki jobban, mint a másikat. Mindkét huszár persze úgy gondolkodott, hogy jó volna, ha a másik nem volna ott, de tágítani egyik sem akart. Mikor odahagyták a vendéglőt, mindkettőt egyszerre ajánlotta fel karját Éva leányának, aki aztán úgy oldotta meg a gordiuszi csomót, hogy elfogadta mind a kettőt. A két huszárt forrt a méreg egymás ellen, mert hát látnivaló dolog volt, hogy a kalandból mi sem lesz, ha ketten maradnak. Ilyenformán civakodni kezdtek, s ennek hevében mindkettő odahagyta a dámát s kardot rántva, egymásnak rontottak. A súlyos kardok szikrákat hánytak a néhez csapások alatt. Rövid, de dühös harc után az egyik huszár jobbjézén a csuklóban oly mély vágást kapott, hogy kezeféjét csak egy vékony fomszalag tartotta a karhoz. A harc ilyenformán befejezést nyert, azonban annak okozója, a „hölgy“; mégis kisértő nélkül volt kénytelen hazatartani, mivel az időközben a helyszínére érkezett katonai őrjárat a vérengző huszárokat elfogta.

Nyilvános zárvizsga. A ménesi m. kii. vinczellérskola igazgatósága részéről ezennel közönségnek hozatik az érdeklődő közönségnek, miszerint az 1889–90. tanév nyilvános zárvizsgája e hó 31-én azaz csütörtökön délelőtt fog megtartani. Ménes, 1890. július hó 28. A ménesi magyar kir. ninczellérskola igazgatósága.

Mire jó a szájkosár. Habár Aradon elmutt már a kutyák a szájkosár-kényszer, nem lesz érdektelen az olvasó előtt, amit a „Vadász-Lap“ közöl az ügy felől legutóbbi számában. Többször be lett bizonyítva, — írja az idézett lap — hogy az ebeknél a kötelezett szájkosár-viselés éppen nem megbízható óvszer a veszettség ellen, s hogy éppen, mert a szájkosár az orrokat folyton ingerli, az ebeket idegessé és harapóssá, sőt néha valóban betegké teszi. Hogy a szájkosár-viselés éppen nem felel meg a hozzá fűzött várokozásnak, igazolják a következő statisztikai adatok: Londonban 1889-ben tették kötelezővé az ebeknél a szájkosár-viselést; ugyanazon évben hét ember pusztult el veszett eb marása következtében, ellenben 1887-ben csupán kettő, 1888-ban csupán három. Vesztet ebet Londonban 1887-ben huszonegyet, 1888-ban negyvenkilencet pusztítottak el s 1889-ben, midőn a szájkosár-kényszer behozatott, 109-ét.

Szegény leányok kihazasítása. Szép gondolatla támadt az aradi kihazasító egyesületnek. Elhatározta ugyanis, hogy 200—200 ft kihazasítási összeget ad egy zsidó és egy katolikus leánynak Mária Valéria királykisasszony esküvéje alkalmából. Az összeghez a menyasszonyokat már meg is találták. Abban a perczen, midőn a királykisasszony a kihazasított szegény leányok szerté-eküdni fognak: egyik a minoriták templomában, másik az aradi zsinagógában. A gondolat szép s a jótékonyssággal együtt a humánus egyület dicséri.

Az Ischl ház napján nem katonaság, hanem az ischli veteránok, tüzöltek és bányászok fognak sorfalat állni a uaszenent útjában. A színházi díszelőadás-on Bauernfeld Ede „Landfrieden“-e kerül színre. A vigjáték főalakja a fiatal pár egyik őse, Miksa császár, a most halálos ágyán fekvő Bauernfeld pedig kedvencz dramatóra a királykisasszonyok. Összesen százhatvenen kaptak meghívót a templomi szertartásra. Az egész rendezés nagy munkáját Hohenlohe herceg első főudvarmester vezetése alatt Loebenstein lovag udvari titkár, szertartási könyvesvezető és Linge kormánytanácsos, udvari ellenőr végzik. Ugy Loebensteinnek mint Lingernek külön iroda áll rendelkezésére. A díszítés munkáit Maly udvari kertfelügyelő vezeti számos segédkérésével és Korbelli udvari kárpitossal. Megállapodás történt arra nézve, hogy az új pár csütörtök délután kocsival hosszabb tartózkodásra Offensee császári kastélyba (Ischl közelében) megy.

A vizaknai honvédsir. Vasárnapi kelettel jelenti egy vizaknai távirat: Déllelőtt tíz órakor a nagy aknából ismét felszállt egy honvéd hulla, napjelen ép testtel. A holttestet több napon át közszemlére teszik ki.

A királyné veszélyben. Lend b o l jelenti egy távirat, hogy Erzsébet királyné és Mária Valéria főhercegnő szombati utjuk alkalmával veszélyben fogtak. A mint ugyanis az indóházhoz vezető uton a lenti hidon a Szalchachon át hajtottak, egy oszvar kihullott s a mérlegnek nevezett koccsirész, melyhez a lovak kötelei erősitve vannak, a lovak hátsó lábaira esett. Az állatok nyugtalanokká lettek s kiléptek a hámból, s bár a koccsisnak sikerült őket megállítani, a királyné és a főhercegnő kiugrottak a koccsiból. Nopos a báró és Wolkenstein, kik a második hirtobnó ülték, azonnal oda siettek, de segélyükre nem volt szükség. A királyné és a királykisasszony aztán gyalog tettek meg az utat az indóházhoz. Az udvari vonat félórát késéssel indult el Ischl felé.

Munkácsy íthón. Egy miskolci lap írja, hogy Munkácsy Mihály az ősszel hazatért Magyarországra. Munkácsy az ősszel néhány napot fog Miskolcon tölteni. Azért utazik oda, hogy felkeresse szülői sírját, akik a miskolci róm. kath. templomban nyugosznak.

Rövid hírek. Nagy-Kosztolányban szerdán tizennyolc ház elégett sok terméssel és haszon-állattal; Csokvárról ugyanezt írják aznapról; de tán a baleset egy sahelnyelv valamelyikében lesz hiba. — Szegeden egy lakatos legény (Kecskés Sándor nevű) agyonlőtte kedvesét, ennek gazdája, egy lakatos mester udvarán, s aztán a maga mellé röpietett egy golyót; a lány, ki meghalt, könnyelmű életet élt, s azt hiszik, hogy az beszélte rá a legényt az együtt való meghalásra; a legény állapota is reménytelen. — A gyulai törvényszék vallás sértése címén egy heti fogásra ítélte Ravasz József nazaránust, ki testvére tomesítés a lékés intésére sem vette le kalapját, mivel ezt a nazaránus hit tiltja; a büntetést a királyi tábla is helyben hagyta. — A os mellett pénteken délután két órakor a bécsi katonai léghajzó-kar egy léggömbjével három tiszt leszállt; aznap délelőtt tizkor indultak el Bécsből, tizkor indultak el Bécsből, tizenkét óra után Magyar-Ovár fölött lebegtek; vissza az este vasuton mentek. — Eszt ergomban a egy jómódu fuvarosmester: Takács Imre, gyógyíthatlan betegség miatt agyonlőtte magát.

Köszgazdaság.

Az aratás.

A földmívelésügyi miniszteriumhoz a vetések állásáról és a mezőgazdasági állapotról és hó 20-tól 28-ig beérkezett hívalatos jelentések alapján a következőket közölhetjük:

Buza a Duna balpartján javában aratják vagy már learratták, de behordva még csak kevés van; szalmából mindenütt sok lesz, a magtermés azonban nem felel meg mindenütt a várakozásnak. A Duna jobbpartján a termés különböző, végeredmény tekintetében azonban jó közepszerű, ugy mennyiségileg, mint minőségileg; némely megyében az eredmény kitünő. A Duna-Tisza közén a cseplés javában folyik, eltekintve, hogy a szem néhol szorult és súlyra nézve 75—78 kligramm, átlagban jó közép és középfelelű a termés, minőségileg tulajtomlag 80—82 kligramm súlyu, piros és acozlos. A Tisza jobbpartján az aratást nagyrezt, befejezték, sőt már behordják és cseplik; mennyiség tekintetében csak kevés helyt felel meg a várakozásnak s bár szalmára többnyire igen jól fizetett, de magra átlagban csak közepeszerinek mondható, minőségre általában jó a termés, a szem szép piros és súlyos. A Tisza balpartján az eddigi cseplési eredmények szerint a magtermés sok helyt nem megfelelő, sok benne a rostaalj, ami a rozának tudható be, minőség tekintetében különböző. A Tisza-Maros szögén az aratást befejezték, az eredmény átlag jó közepszerű. Az erdélyi megyékben a jégtől nem bántott részekben a termés általában jó közép; a tavasziak most érnek, többnyire ritkák, gazosak és üszögösek.

Rozs a Duna balpartján részben aratják, részben már hordják, sőt cseplik is; a termés magra nézve jó közepszerű, szalmára igen jó. A Duna jobbpartján ugyanolyan az eredmény, mint ezen vidék buza-termésénél, a cseplési munkálatok folyamatos vannak. A Duna-Tisza közén úgy mennyiségileg mint minőségileg jó közép az eredmény. A Tisza jobbpartján a termés igen jó úgy mennyiségileg mint minőség tekintetében; szalmára nézve is teljesen kielégítő. A Tisza balpartján az eddigi cseplések szerint közép és jó közepszerű lesz a termés. A Tisza-Maros szögén nagyobbara jó közép terméssel fizet. Az erdélyi megyékben különböző a terméseredmény, helyenkint a jég okozta károk miatt gyengén fog fizetni.

A r p a. A Duna balpartján fele részben még lábón áll, sőt egyes megyékben még egészen zöld; a terméskilátás javult ugyan, de az eredmény mégsem ígérkezik kielégítőnek, sőtára nagyon kevés vaa. A Duna jobbpartján többnyire learratták és cseplenek, az eredmény nagyrezt közép, helyenkint jó közepszerű és kitünő. A Duna-Tisza közén a cseplés folyamatban van, a termés jó közép és közepszerű eredményt adott. A Tisza jobbpartján nagyrezt rosszul fizet, minőségre kielégítő. A Tisza balpartján az őszit jó ered-

ményrel aratták, a tavaszi azonban gyenge termést adott, szalmája is elmarad és magra sem eresztett jól. A Tisza-Maros szögén az őszit átlag kielégítően fizetett, a tavaszi azonban gyenge termést adott. Az erdélyi megyékben a termés-eredmény különböző, nagyrezt közép és középben alul.

Zab a Duna balpartján nagyrezt még lábón áll és sok helyt egészen zöld; az utóbbi időben javult, de még mindig gyenge, többnyire ritka, alacsony és gazos. A Duna jobbpartján aratják, néhol az aratást be is fejezték s az eredmény nagyon különböző, átlagban véve közepszerű. A Duna-Tisza közén nagyrezt learratták, az eredmény átlag nem kielégítő. A Tisza jobbpartján a nagy hőség folytán hirtelen érett, egyes megyékben aratják, másutt helyenkint még zöld, a termés általában gyengének ígérkezik, többnyire középben alul, néhol közepszerű lesz s minthogy a forróságban ugyszólván kényszeredve érett meg, szemé sok helyt nem tökéletes, a rozda is sokat ártott neki. A Tisza balpartján aratják, helyenkint a termés közepszerű lesz, legtöbnyire azonban gyenge és ki nem elégtelhető eredményre számíthatni. A Tisza-Maros szögén többnyire gyenge közép, itt-ott közepszerű lesz az eredmény, minőségileg is sok kívánni valót hagy hátra. Az erdélyi megyékben javult ugyan, de mindig gyenge, eredményre van kílátás.

Tengeri majdnem az egész országban rendkívül szenved az állandó szárazságból és hőség következtében. A Duna jobbpartján helyenkint annyira silány, hogy a száraz is meddő maradtak. A Tisza-Maros szögén egyes helyek kivételével jól, sőt sok helyt kitünően áll. Az erdélyi megyékben nem mindenütt kielégítő.

A b ü v e y e s e k s k e r t i v e t e m é n y e k országoserte silylik a szárazságot; a káposztafélék kielégítően állanak, a bab, borsó és lence nem sikerültek eddíg, a makk, búkköny kielégítő termést adott.

Kender és len átlag szépen állanak, jól fizetnek, sok helyt nyövése és áztatása folyamatos van.

Burgonya mindenütt nagyon éri az eső hiányát, minek folytán több helyt elszáradt; némely vidéken rothadás és férges is pusztítja. A korait szedik és az eredmény átlag jó közepszerű.

Dohány szintén sokat szenved az állandó szárazságtól következtében; alsó leveleit helyenkint már szedik. A kílátások sok helyt nem kedvezők.

Cukorrépa a nagy szárazságtól miatt sárgulni és fornyadni kezd, gumója is sok helyt apró és nem fejlődhetik.

Takarmanyrépa szintén mindenütt várja az esőt.

A mesterséges kaszálók a szárazság és hőség folytán tetemesen megfagytak, a magnak hagyott herések sok helyt csakélyt termést adnak, helyenkint férges is pusztít bennök. A löhere második vágásra jól fizetett, szintegy sok helyt a zabos búkköny, csakaméde és muhar is. A Tisza melletti vidékekben azonban a löherét és luczarnát a szárazság annyira tönkre tette, hogy második kaszáláshoz alig van remény.

A természetes kaszálók és legelők mindenütt silányak.

Szélle szintén sokat szenved a szárazság miatt, ezért a szemek sok helyt fornyadni és hullani kezdenek. A filloxera-mentes helyeken átlag megfelelő termésre van kílátás.

Elemi csapások. Jégverések voltak: Bogdány, és Korompa községben f. hó 18-án; Abauj-Tornamegyé gónczi járásában Máramaros megyé téesói járásában f. hó 19-én, Arad megyé borosbesei járásában 20-án; a pancsovai járásban 15-én nagy felhőszakadás volt; Alsó-Fehér megyé egy részében 17-én óriási vihar és jégeső pusztított; Kisküküllő megyé több részében és Udvarhely megyében 22-én, Maros-Tornamegyében pedig 19-én pusztított nagy jégeső.

Vegyes közlemények.

— Időleges dínyekíállítás lesz aug. 13—15-ig a bécsi kiállítás alkalmából, mely leginkább Magyarország kedvéért rendeztetik. Remélhetőleg a magyar dínytermelők e kedvező alkalmat megragadják, s a kiállításban tömegesen fognak résztvenni. Nagyon kívánatos, miképp Magyarország e speciális termékét a külföld megismerje, mert csak így remélhető, hogy e terméknek az óhajtott mérvű kivetelnek örvendjen. Ez időleges kiállítás t e r d i j n e m f i z e t e n d ő. A bejelentések legkésőbb augusztus 5-ig egyenesen a bécsi kiállítás magyarországi rendezőbizottságához intézendők (Bécs, Prater, Rotunde.) A bejelentésen feltüntetendő a kiállítás neve, a termék és hely, a kiállított fajtak megnevezése és az igénybe venni szándékolt kiállítás terület négyzetméterekben. A kiállításra szánt tárgyak az időleges gyűjtemlés-kiállítás rendezőbizottságához, fenti címre, legkésőbb aug. 12-ig beküldendők, minden fajtaból legalább 3 drb. Egyesületek, községek, kereskedelmi kértészek, nagybirtokosok stb. számára — az esetben, ha külön akarnak kiállítani — egy külön kiállítási pavillon áll rendelkezésére, melyben 3—5 napos időközökben aug. 1-től okt. 15-ig minden e nembe vágó termény elfogadatik. Ez különösen oly termékeknek ajánlatos, kiknek eladói terményeik vannak s annak mintáját óhajtják e kiállításban bemutatni. E kiállítás is térdijmentes, s a bejelentésnél az előbb felsoroltak az irányadó.

Szász-magyar vasúti kötelek. F. évi augusztus 1-ével a szász-magyar vasúti kötelek I. füzetének I. pótléka, 2. füzetének IV. pótléka, 3. füzetének IV. pótléka és 4. füzetének I. pótléka lép életbe. Ezen pótlékokban részben új, részben módosított kötelek foglaltnak a következő számu kivételre díjazásokra nézve, u. m.: az 1-6 (szőlő mint gyorsár), 2. b) (tojás stb.), 4. a) és b) (gyapjú), 5. a) és b) (gabona), 6. (üres zsák), és 15. (széna és szalma). Továbbá f. é. szeptember 1-ével néhány díjfelelőssel egybekötött nyomdahiába is érvényesül. Ezen nyomtatványok a részos pályák díjzabási hivatalában megszerzethetők. Budapest, 1890. július 22. Az igazgatóság, a részos pályák nevében is.

Az árpa kiállítás az idén a bécsi kiállításával kapcsolatosan Bécsben tartatik meg. Gazdáink már az orsz. m. gazd. egyesület által enykinnt rendezettni szottk árpa kiállítás alkalmával meggyöszödhettek azon előnyökről, melyeket ez a termelőnek nyújtott. Ily kiállítások alkalmával a zevők a minták csoportosítva találják és szükségletüket igyekeznek a sebb minták termelőtől beszerzeni. Az idén a kiállítás augusztus 24-én nyílik meg, midőn a nemzetközi gabona-vásáron sok külföldi kereskedő lesz Bécsben. Saját érdekében van tehát minden gazdáknak, hogyha az idei sörfőzésre alkalmas árpából a kiállításra 5 kilo minta-osomagot küld be. A bejelentések a szokásos mód szerint már augusztus 15-ig, a minta pedig legkésőbb augusztus 22-ig küldendő be a magyarországi kiállítás rendezőbizottságához, Bécs, Prater-Rotunde címre alatt.

A magyar kir államvasutak gőzhajózási vállalata. A magyar kir. államvasutak igazgatóságától vett értesülés szerint a már előre jelzett vukovár-újvidéki hajózáratok ez évi július hó 29-én tényleg megkezdődnek. Budapest, 1890. július 26. Az igazgatóság.

Budapesti gabonátözsde.

Július 28.
Méréskölt kínálat, jó vételkezd. szilárd irányzat, 12,000 méterháza forgalom. Árak tartvák.
Tavaszi buza 7.40—41; ősz buza 7.01—02 kukorica 5.40—41; zab 6.22—23; repce 10.70—805

Szeszület.

Július 28.
B. Szesz. Készárú nagyban 49.50; kicsinyben 50.—; hordó nékül, per 100 liter, % beleértve 85 frt fogyasztási adót.

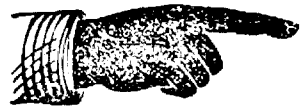
Hivatalos árfolyamok a budapesti áru- és értéktözsde.

Budapest, 1890 július 27.	
Magyar aranyárak 4%	101.90
" papírárak 5%	100.—
" vasúti kötelek	—
" keleti vasúti államkötvény, I. kibocs.	—
"	II. ....
"	III. ....
" földterhermentési kötvény	112.—
.....	.....
.....	.....
Temes-bánti földterhermentesítési kötvény	.....
" földterherment. kötv. záraddal	.....
Erdélyi földterhermentesítési kötvény	.....
Horvát-szlavon földterhermentesítési kötvény	104.—
Magyar szőlőbirtokvásztási kötvény	.....
" nyerevényország-kecsen	139.50
Tiszszabályozási és szegedi sorozójgy	127.50
Osztrák járások papírban	88.25
.....	89.50
" aranyban	109.—
1880-iki államsorozójgyek	141.—
Osztrák-magyar bankrészevény	985.—
Magyar hitelbank-részevény	349.50
Osztrák hitelintézet-részevény	303.70
Ést	.....
Cs. és kir. arany	5.51
20 frankos arany (Napoleon)	9.19
Német birodalmi márká	56.70
London	116.10
20 márkás arany	11.34

Felelős szerkesztő: Vászarhelyi Béla.

Nyiltér.*
Ma, kedden, július 23-én:
a kecskeméti I. zenekar
Nagy Lajos
diszes kerthelyiségében
BALOGH BANDI
vezetése alatt fog játszani,
kik Budapesten az 1885-ben tartott országos kiállítás kitüntette lettek és ő kegyelmessége
Zichy Jenő gróf ur
alíráásával bizonyítványt és ezüstérmet nyertek, és a számtalan zenekar közül egyedül ők részesültek e kiváló megtiszteltetésben
jó és eredeti cigányos játékokért.
Kérjük a n. é. közönséget, hogy
zene-estélyünket
minél tömegesebben látogatni sziveskedjék, és maradtunk a t. közönség alázatos szolgái
Balogh Bandi és zenekara.
* Az * rovat alatt közöltékért nem vállal felelősséget a szerk.

Áruház-megnyitás.

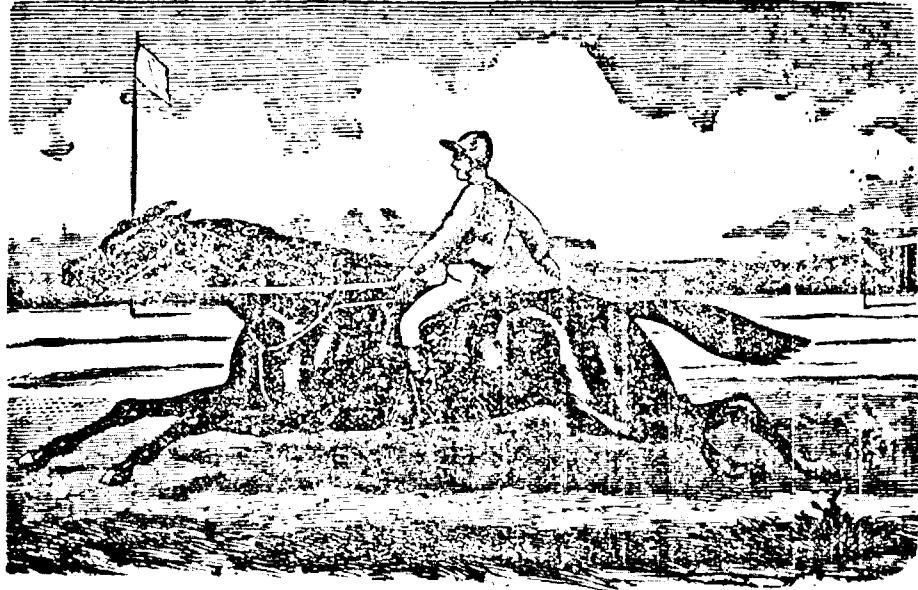

Van szerencsém a n. é. közönség b. tudomására hozni, hogy helyben

Andrássy-tér 15-ik szám alatt (a Nádor szállodával szemben)

a mai kor igényeinek megfelelőleg egyújonnan berendezett

**férfi-divat,
TISZTI-FELSZERELÉSEK**
áruházat

Utazó-eszközök
és
különlegességek
áruházat

A „JOKEY“-hoz

A „JOKEY“-hoz

ezimezve, e hó 30-án nyitok meg. Minden ezen áruházba vágó árucikkeket a legnagyobb választékban és a legolcsóbb árban fogok elárusítani.

Kérem azon nagybecsű pártfogást, melyben fivérem üzletében részesítettek, saját áruházamra is átruházni.

Kiváló tisztelettel:

Maresch Alajos,

a „Jokey“-hoz Andrássy-tér 15. szám.

Hirdetmény.

A nagyméltóságú földművelésügyi miniszteriumnak 30051/1890 sz. rendelete nyomán arra való tekintettel, hogy azok száma kik phylloxera irtó szereket hirlapi és egyéb uton hangzatos szavakkal hirdetnek folytonosan szaporodik ezennel figyelmeztetnek a szőlőbirtokosok hogy a gyérítési eljárásra alkalmazott szénkénegen kívül más alkalmas phylloxera irtó szer mindaddig nem létezik s minden a ki azt állítja hogy az általa feltalált szerrel az állami szakközvegek által sikeres kísérletek tettek valótlanul állít s a közönség félrevezetésére irányuló szédelgést követ el.

Megjegyzendő azon körülmény, hogy az illetők az általuk feltalált phylloxera irtószerekre esetleg szabadalmat nyertek ezeknek sikeres alkalmazhatósága mellett mit sem bizonyít, mert szabadalmat bármely új találmányra bárki nyerhet; a szabadalom azonban csupán azt a jogot biztosítja az illetőknek hogy a szabadalom tartama alatt azon találmány előállítására kizárólag a feltaláló van jogosítva, arra nézve azonban hogy ezen találmány arra a célra melyre száma van sikeres használható-e, egyáltalában semmi biztosítékot nem nyújt mert ezen kérdés a szabadalom megadása alkalmával elbírált tárgyat nem képezi.

Aradon, 1890. július 9-én.

A városi tanács.

Magyar királyi államvasutak igazgatósága.

65041 | E. I. sz.

520-3-2

Hirdetmény.

Értesítjük a t. cz. szállítókat, hogy az eddig fenntartott 5 ásványolajszállító és 5 szeszszállító tartálykocsik általános használatra, illetve első sorban azon felek rendelkezésére tartjuk fenn továbbra is, melyek ily kocsik felett nem rendelkeznek és senné fogva azokat egyes menetekre esetről-esetre használni kívánják.

Ezen kocsik után, melyeknek megrakása a m. kir. államvasutak saját, vagy pedig az általa kezelésbe vett vasutak állomásain kell hogy eszközöltesse — külön használati bér nem lesz fizetendő; a kocsik megrendelése mindig a megrendelő czég székhelyéhez tartozó legközelebbi üzletvezetőségéknél, illetve kirendeltségeinknél eszközölendő, melynél az ez ügyben feunálló közelebbi feltételek megszereshetők.

Budapest, 1890. július hóban.

Az igazgatóság.

(Utány. nem díjazt.)

4615 sz. | k. ü. 1890.

Az aradi kir. ügyészségtől.

Árlejtési hirdetmény.

Az aradi kir. ügyészség felügyelete alatti központi, és a hatósága területén levő borosjenői, butyini, kisjenői, nagyhalmágyi, pécskai, radnai és világi kir. járásbírósi fogházakban letartóztatott foglyok és rabok rendes élelmezésének, valamint a betegek számára orvosi rendelvény alapján kiszolgáltatandó étadagok és élelmi szereknek a jövő 1891. évi január hó 1-től terjedő 1 évre — esetleg kivételesen 3 évre — leendő együttes biztosítása iránt az aradi kir. ügyészség hivatalos helyiségében folyó évi augusztus hó 25-én d. e. 10 órakor zárt ajánlati tárgyalással egybekapcsolt szóbeli árlejtés fog tartatni.

Miről vállalkozni kívánók azzal értesítetnek, hogy az 50 kros bélyeggel ellátott s az alábbi kelékeknek megfelelőleg kiállított és felszerelt zárt írásbeli ajánlatok az árlejtés megkezdéséig az alábbi kir. ügyészségnél nyújthatók be.

Később érkező ajánlatok, valamint az árlejtés befejezte után tett utóajánlatok figyelembe nem vétetnek.

Az írásbeli ajánlatokban számokkal és betűkkel kiírva külön ajánlat taendő: 1. a rendes étadagra nézve 56 dgr. kenyérral együtt, 2. a böjti (112 dgr. kenyér) étadagra nézve, végül 3. a betegek részére kiszolgáltatandó étkekre nézve, mely utóbbi ajánlatnál a számvevőileg megállapított kiállítás irákhöz viszonyított százalék leengedés mennyisége tüntetendő ki.

A bántépnéz összege 1000 fitban állapítatik meg, mely készpénzben, vagy szabályszerint biztosítékul elfogadható értékpapirokban az ajánlatok melléklendő, a szóbeli árlejtésben résztvenni kívánók által pedig az árlejtés megkezdése előtt letendő, kiemeltetvén, hogy még le nem bonyolított más hasonló vállalatoknak letében levő biztosítéka, illetőleg az arra való hivatkozás, az előirt bántépnéz nem pótolhatja.

A kir. ügyészség által nem ismert vállalkozók előéletük és vagyoni állapotuk iránt magukat a zárt ajánlatokhoz meléklendő, illetve a szóbeli árlejtésnél bemutatandó hatósági bizonyítvánnyal igazolni tartoznak.

A piaci árak alapján számvevőileg megállapított kikiáltási ár:

a rendes étadag és 56 dgr. kenyérra nézve 14 ft 74 kr.

a böjti (112 dgr. kenyér) adagra nézve 11 ft 20 kr.

A beteg étadagok kikiáltási árairol, valamint a részletes árlejtési feltételekről a kir. ügyészség irodájában a hivatalos órák alatt értesülés szereshető, és az árlejtési feltételek ismerete, valamint az, hogy ajánlattevő magát azoknak aláveti, az írásbeli ajánlatokban kifejezetten megemlítendő.

Aradon, 1890. július hó 25-én.

Parecz György,
kir. ügyész.

522-3-3

3773 | 1890. sz.

532-3-3

Hirdetmény.

A kiállítás területén elhelyezett értékes tárgyak védelme érdekében, a teherszállító kocsikkal való közlekedést, mivel a jelölt járművek a közvetlen uton nagy port vernek, a megye utcáitól a Petőfi utcáig elvonuló kisköruton, a kiállítás tartamára, vagyis f. évi október hó 15-ig betiltom.

Miről a teherszállító kocsitulajdonosok értesítetnek. Arad, 1890. július 25-én.

A főkapitány tavollétében

Bárdy István,
alkapitány.

Hirdetmény.

A szabad fürdőt használni szokott közönség felhívatik, hogy fürdés közben a bekerített területet el ne hagyja, illetve a korlátokon kívül ne menjen; az alkalmazott fürdő felügyelőnek szigoruan engedelmeskedjenek, mivel ellenkező esetben büntetettni fognak.

Egyidejűleg elrendelem, hogy a lovak fűrésztési helyéül az Atzél-féle szállás és a gyeptrérel szemben levő s a szabadfürdő helyektől lejjebb fekvő lejtős partok használhatók csak.

A Walder S. és fia fakereskedés mögött eddig használni szokott ló-fűrésztő helynek továbbra is e célra leendő használata betiltatik, mert az említett hely többnyire tutajokkal s hajókkal lévén elfoglalva, ott köz- és életbiztonsági szempontból, a ló fűrésztés meg nem engedhető.

A ló usztatás hosszú kötéllel eszközölendő; a lóra ülve usztatni tilos. Ha azonban a lovak kézzel szándékoltnak megmosatni, az esetre az a kijelölt helyek azon részén eszközölhető, hol a Maros folyó vizállása 1/4 méternél nem magasabb.

Arad, 1890. július hó 3-án.

Sarlot s. k.,
főkapitány.

12627 | 1890 sz.

513-3-3

Hirdetmény.

A phylloxerának ellenálló amerikai szőlővesszők kiosztása, illetőleg azoknak a szövetkezetek és egyesületek, hatóságok vagy községek által létesítendő szőlőtelepek céljaira díjtalanul leendő adományozása tárgyában a nagymélt. földművelésügyi miniszterium 21628-VII. 1800. sz. rendeletével a következő intézkedést tette:

Az állami szőlőtelepeken a jövő 1891 év tavaszán rendelkezésre állandó amerikai fajta szőlővesszők első sorban a közérdekű célokra létesítendő szövetkezeti egyesületi, hatósági vagy községi amerikai szőlőtelepek létesítése és beültetése céljából való díjtalan adományozásra fognak felhasználatni akként, hogy a beültetésre szükséges vesszőanyag díjtalanul fog adományoztatni minden oly esetben, a hol valamely szövetkezet, egyesület, hatóság vagy község hiteles módon igazolja, hogy a tervezett amerikai szőlőtelepeket tényleg létesíteni és céljának megfelelően kezelteni fogja és így az adományozandó vesszőanyagot — a kérelemhez képest — valóban a közzéllu telep beültetésére fogja használni.

Felhívatnak ennél fogva mindazon érdekeltek, szövetkezetek, egyesületek, s egyéb testületek és hatóságok vagy községek, a kik vagy a melyek közzéllu szolgálói hivatott szőlőtelepek létesítését még ez év őszén avagy jövő tavaszkor óhajtják kezdeményezni, és e célból a fentebbi értelemben a szükséges szőlővesszőket a miniszteriumtól díjtalan adományként óhajtják nyerni: hogy ide vonatkozó és a megfelelő adatokkal felszerelt kérvényeiket az egyletek, vagy községek pedig az illetékes törvényhatóság útján legkésőbb f. é. szeptember hó 1-én terjesszék fel a miniszteriumhoz.

A jelzett határidőig beérkező kérvények — a mennyiben egyáltalán figyelembe vehetőnek fognak találtatni — első sorban való kielégítésre tarthatnak számot. Ellenben a kitűzött határidőn túl beérkező hasonló díjtalan vesszőadományozások iránti kérelmek ez évre feltétlenül el fognak utasítatni, illetőleg nem fogadtatnak el.

Ez utóbbi rendelkezés indokolása végett s az érdekelteknek e részben való tájékoztatása kedvéért megjegyeztetik, hogy a fenti záros határidő kitűzése szükséges azért mert az állami telepeken a jelzett határidő leteltével az addig beérkezett és figyelembe vett kérvények kielégítése után még netán szabad rendelkezésre maradó amerikai vesszőkészletek a magán birtokosok igényeinek lehető kielégíthetése céljából szeptember hó folytán eladás végett fognak hirdettetni; és azon időtől fogva viszont a magán célokra való megrendelések fognak a beérkezés sorrendjében előjegyezteni és figyelembe vétetni.

A fentiek értelmében szőlővessző adományozások iránt legkésőbb szept. hó 1-én benyújtandó kérvények kielégítése vagy megtagadása fölött október hó 1-ig érdemleges határozat fog hozatni és ugyanakkor az érdekeltek az esetleg szükséges további előkészületek haladéktalan foganatban vehetése céljából hivatalosan értesítettni fognak a kérelmük érdemében hozandó határozat eredményéről.

Az engedélyezendő vesszők — önként értőleg — az e részben eddig is követett eljárás szerint jövő tavaszkor fognak kiszolgáltatni. A miniszterium fenntartja azt a jogát, hogy adomány kép engedélyezett szőlővesszők megfelelő felhasználását közgezi által tetszés szerinti ellenőriztesse s a mennyiben azt tapasztalná hogy vesszők nem az engedélyezett célra lettek felhasználva, azok árát az illető telep tulajdonosától utólag is beszédhesse, a mennyiben pedig bár a bejelentés szerinti használatot, de meg nem felelő kezelést tapasztalna; megfelelő kezelésre az illető érdekeltset kényszeríthetesse.

Aradon, 1890. július 19-én.

A városi tanács